

Яна Лазарєва

курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Репан М. І.

старший викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД У ПРОТИДІІ БУЛІНГУ

Беручи до уваги сьгоднішні демократичні цінності, котрі закріплені на законодавчому рівні, влада намагається докладати всі зусилля задля створення середовища, котрі не буде являти собою загрозу для суспільства. Однак, все частіше починає зустрічатися таке твердження, як «булінг», що за своєю природою є високим рівнем конфліктності серед однопілітків, учасників освітнього процесу, що в результаті притуплює процес досягнення поставлених цілей. З метою протидії даному явищу, про нього почали активно говорити в усіх сферах життєдіяльності, вводити нові засоби протидії, знаходити ефективні методи та звертатися до закордонного досвіду.

У США влада запустила платформу, котра спрямована на боротьбу з булінгом, діють антибулінгові закони у всіх штатах, ввели кримінальну відповідальність. Випадок у школі Колумбайн, штат Колорадо, коли цькування над Діланом Кліболдом та Еріком Гаррісом привели до трагічних наслідків, а саме 20 квітня 1999 року у середині школи вони вчинили масові вбивства із застосуванням зброї, вбили 13 та поранили 21 особу, після чого вчинили самогубство. Причинами цього стали знущання з юнаків з боку популярних та сильних учнів. Підсумовуючи вищевикладене можна зробити висновок, що булінг у шкільній сфері може виникати тоді, коли відбувається боротьба між учнями за вищий статус, задоволення соціальних потреб та як інструмент маніпулювання та контролю за учнем свого мікросоціуму. Цькування у шкільному середовищі це небезпечне суспільне явище, яке залишає негативний відбиток на всіх його учасниках.

Будучи однією з країн, які борються із булінгом, Канаді вдалося розробити корисну схему протидії цьому явищу. Ключовими положеннями вищезазначеної схеми є наступні: втручаються на трьох рівнях (вся шкільна спільнота, учнів, які тільки починають знущатися або над якими знущаються, та учнів із серйозними поведінковими розладами, спричиненими булінгом); залучили батьків та місцевої громади до ініціативи. Слід сказати, що залучення широкої громадськості може підвищити ефективність заходів попередження та протидії булінгу. Крім того, залучення учнів до розробки та реалізації програми може значно підвищити їхнє почуття відповідальності до ініціативи.

За результатами канадських досліджень саме відповідність матеріалів віковим особливостям дітей відіграє ключову роль у досягненні мети ініціативи. Важливим методом попередження та протидії булінгу вважається залучення гендерного підходу. Це визначається тим фактом, що прояви булінгу та реакції на нього можуть значно відрізнятися у хлопчиків та дівчаток. Тому саме гендерним відмінностям у методах протидії й попередження булінгу присвячена значна кількість програм, листівок та книг. Кожна дитина має право відчувати себе у безпеці вдома, у школі та у суспільстві відповідно до Конвенції ООН про права дитини [2].

Досвід Великої Британії у попередженні та подоланні такого явища, як булінг у шкільній сфері. Зокрема, у 2006 році Міністерством освіти Великої Британії було розроблено рекомендації та стратегії, які спрямовувалися на запобігання цьому явищу поміж учнями. Було затверджено, що кожна школа має прийняти Статут щодо булінгу, залучати до проведення таких дій батьків, громаду, учнів, представників органу управління освітою, церкву, поліцію. Основними заходами в просвітницько-профілактичній роботі в шкільному середовищі є внесення питань, пов'язаних із цим явищем, які присвячені основам психології, соці-

ального життя та здоровому способу життя; соціальні заходи, відповідно до шкільного календаря позакласних подій, спрямованих на підвищення обізнаності учнів стосовно питань булінгу та запобігати його випадкам. Цікавою комплексною формою соціально-педагогічної роботи щодо попередження булінгу серед дітей є проведення Антибулінгового тижня в школі [3].

Отже, булінг – це тривалі, повторювані дії, головною особливістю якого виступає асиметрія сил. До його ознак відносяться: систематичність; наявність сторін — кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності); насильство завжди здійснюється за попереднього наміру, тобто умисно; дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння шкоди; дії кривдника порушують права і свободи особи.

У даному явищі є агресор, який відчуває владу над постраждалим і той, хто не може чинити цьому опір – постраждалий, який змушений страждати від зовнішнього тиску своїх однолітків та принижень. Особисто для України дане явище визначається новим, попри те, що представники влади почали звертати на нього увагу та приймати відповідні рішення, не можна сказати, що проблема вирішена. Тому, вона потребує подальшого дослідження та обговорення, а також необхідно звернутися до закордонного досвіду, де з цим явищем почали протидіяти набагато раніше.

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» № 2657-VIII від 18.12.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-19#Text> (дата звернення 22.02.2021)

2. Горян С.І. Попередження та протидія булінгу у закладах середньої освіти: досвід Канади // Горян С.І. // Попередження та протидія насильству у суспільстві (зарубіжний досвід): збірник тез доповідей учасників XXI студентської науково-практичної конференції іноземними мовами (м. Харків, 9.04.2020 року) URL: http://univd.edu.ua/general/publishing/konf/09_04_2020/pdf/168.pdf (дата звернення 22.02.2021)

3. Кузнецов В.А. Протидія булінгу у Великій Британії // Кузнецов В.А. // Попередження та протидія насильству у суспільстві (зарубіжний досвід): збірник тез доповідей учасників XXI студентської науково-практичної конференції іноземними мовами (м. Харків, 9 квітня 2020 року) URL: http://univd.edu.ua/general/publishing/konf/09_04_2020/pdf/208.pdf (дата звернення 22.02.2021).

Тетяна Трень,
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
Миронюк Р. В.,
професор кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Національна поліція є правоохоронним органом принципово нового типу, тому виконання завдань, що покладаються на неї, вимагає оновленого підходу до визначення її адміністративно-правового статусу. Робота правоохоронців будується на принципі “community policing”, тобто на створенні довірливих зв’язків між працівниками поліції й населенням [1, с. 162]. Діяльність поліції має соціально орієнтований та сервісний характер, тобто пов’язана з наданням послуг населенню, тому перелік повноважень Національної поліції повинен бути чітко визначеним.

Правники пропонують розуміти під адміністративно-правовим статусом поліції ієрархічне становище останньої в системі органів публічної влади, яке визначається сукупністю адміністративно-правових норм, що закріплюють призначення, функції, організацію діяль-